

Det Økologiske Råds anbefalinger til kommende energiforlig

Regeringens udspil til kommende energiaftale er bekymrende. Det Økologiske Råd opfordrer derfor partier med grønne ambitioner om at gå ind i forhandlingerne med følgende 10 ønsker:

1. Det langsigtede 2050 mål skal være styrende

Regeringen har et for snævert fokus på VE-målet i 2030. Fokus bør være på 2050 målet om uafhængighed af fossile brændsler. 2030 målet bør derfor flugte med 2050 målsætningen. Et energiforlig bør have fokus på grøn omstilling af det danske energiforbrug, således at energisektorens belastning af klima og miljø mindskes. Et for snævert fokus på produktionssiden og VE-procent uden mål for energieffektivitet (EE) kan lede til en dyr og uhensigtsmæssig omvej mod et 100 % grønt energisystem.

2. Energieffektivitet skal fortsat være et helt centralt led

DØR advarer mod, at EE bliver voldsomt nedprioriteret i det kommende energiudspil. Det danske energisystem er fortsat domineret af fossile brændsler og biomasse, som både ud fra et klima- og miljøperspektiv er problematisk. EE er centralt, fordi det langt hen ad vejen er det billigste virkemiddel. Et så lavt energiforbrug som muligt letter den danske omstilling i et system baseret på overvejende fluktuerende energikilder – idet det hermed bliver billigere at fremskaffe den fleksible energi, som er nødvendig for at afbalancere de fluktuerende VE-kilder. En ambitiøs EE indsats styrker den danske position for producenter og eksportører af energieffektive produkter og løsninger.

3. VE-målsætning i 2030 bør øges til mindst 60%.

Regeringen vil holde fast i, at 50 pct. VE i 2030 er et ambitiøst mål. Det er det ikke! 100 pct. VE i 2050 kræver i gennemsnit ca. en 2 pct. forøgelse per år. Et lavere ambitionsniveau frem mod 2030 vil gøre den efterfølgende VE-indsats vanskeligere og dyrere, derfor bør 2030 målsætningen være mindst 60% VE. Jo hurtigere omstillingen sker, jo mindre CO₂ udledes undervejs og dermed reduceres bidrag til klimaforandringerne. Dertil kommer, at en betydelig del af denne VE ikke vil være holdbar på lang sigt, idet den består af fast biomasse – især træpiller – med tvivlsom bæredygtighed.

4. Anvend teknologineutral tilgang til VE-støtte med omtanke

Det ventes, at regeringen vil fortsætte den teknologineutrale tilgang til VE-støtte. DØR opfordrer til forsigtighed, idet en række eksternaliteter og positive synergieffekter indtil nu ikke inkluderes de teknologineutrale udbud. Specielt bør elproduktion fra fast biomasse ikke sidestilles med sol og vind, pga. væsentlige negative klima- og miljøpåvirkninger. På den anden side har biogas en række positive effekter, idet det reducerer udledningen af drivhusgasser i landbrugssektoren og pga. mulighederne for lagring kan balancere fluktuerende VE-kilder. Alle disse effekter bør afspejles i støtteniveauet før en støtteordning kan kaldes teknologineutral.

5. Udbyd mindst 2.500 MW havvind til etablering inden 2030

Regeringen vil kun beslutte udbud af en enkelt havvindmøllepark på 800 MW. En hensigtserklæring om at beslutte mere i 2022 er ikke nok. Vi skal op på mindst 2.500 MW inden 2030 – både aht. klimaet og til at bevare den danske førerposition. Landbaseret vind og sol møder meget modstand i en række kommuner og godkendelsesprocesserne er langstrakte og vanskelig. Derfor kan VE-målet ikke opnås uden en større andel fra havvind.

6. Modarbejd lempelsen af den generelle elafgift og målret i stedet lempelser til de områder, hvor der er størst effekt

Regeringen har varslet en markant reduktion i den generelle elafgift. Det vil medføre et højere elforbrug og dermed en højere CO₂-udledning. Samtidig er effekten på elektrificering minimal. Derimod kan man opnå langt større effekt og med langt mindre provenutab ved at gennemføre mere målrettede lempelser for elforbrug til varmepumper og til transport.

7. Indfør en minimum CO₂-kvotepris

En CO₂-pris, der i højere grad reflekterer omkostninger ved CO₂-udledning, vil fremme udfasning af kul og naturgas. Både UK og Holland har indført en minimum CO₂-pris, mens der ses med interesse på tiltaget i flere andre EU-lande. Danmark skal indgå i et sådant samarbejde om en regional minimumspris på CO₂.

8. Afsæt 1 mia. kr. årligt til grøn energiforskning

Regeringen vil formentlig kalde den mest skrabeede opfyldelse af Mission Innovation-kravene for ambitiøs. De 580 mio.kr. årligt er dog langt under den anbefalede ene mia. kr. Det er vigtigt, at midlerne til energiforskningen stabiliseres på et årligt højt niveau, hvis Danmark skal genoprette det tidligere teknologiske forspring, som de seneste år har været under udfordring fra konkurrence fra andre lande.

9. Arbejd for langt mere ambitiøse EU-mål

Et bredt energiforlig bør indeholde et dansk mandat til at arbejde for mere ambitiøse målsætninger i EU. Både EE-målet og VE-målet bør skrues op til 35 pct. i 2030.

10. Energiaftalen må ikke binde et flertal til en uambitiøs kurs

Folketinget bør stræbe efter et bredt og ambitiøst energiforlig. Men forudsætningen for at indgå et langsigtet forlig er, at indholdet og virkemidlerne i energiforliget er tilstrækkelig ambitiøse. Såfremt der ikke kan opnås enighed om et ambitiøst forlig, bør man i stedet nøjes med en aftale for en kortere årrække, som kun omfatter de mest akutte spørgsmål, herunder igangsætning af den næste havvindpark – og så må et langsigtet forlig udskydes til efter et valg, hvor der forhåbentlig vil være flertal for en ambitiøs aftale.